

VERZILTING VOLKERAK ZOOMMEER IS BESTE OPLOSSING

Definitief afrekenen met blauwalg

Blauwalg
verontreinigd water, gevaarlijk
bij inname voor mens en dier.
Info. bij de gemeente Breda tel.
(076) 529 48 00, of bij waterschap
Brabantse Delta tel. (076) 564 65 00.

Omschakelen van zoet naar zout, dat is de beste oplossing voor het Volkerak Zoommeer. Het is de enige manier om blauwalg in het meer aan te pakken, stelt Rijkswaterstaat. Bij de omschakeling moet rekening worden gehouden met de belangen van agrarische bedrijven die afhankelijk zijn van het water uit het meer.

PETRA FRANS

Het Volkerak Zoommeer is al jaren een paradijs voor blauwalg. Het biedt alles wat het blauwgekleurde organisme nodig heeft voor een goede groei. Het meer, ten westen van Brabant, ontstond in 1987 na de afsluiting van de Oosterschelde met de Oesterdam en de Philipsdam; een operatie in het kader van de Deltawerken. Via het Schelde-Rijnkanaal ontstond de verbinding tussen het Krammer Volkerak en het Zoommeer. Het Volkerak Zoommeer was hierdoor geschikt voor de beroeps- en recreatiescheepvaart en als zoetwatervoorziening voor de landbouw.

De combinatie van zoet, stilstaand water en de toevoer van nitraat en fosfaat uit de Brabantse rivieren, levert elke zomer een explosie van blauwalg op. Wie dan gaat zwemmen, kan klachten krijgen als diarree en hoofdpijn. Vissen en watervogels sterven aan giftige stoffen die de blauwalg uitscheidt. Bovendien wordt het water ongeschikt voor gebruik door de landbouw, een belangrijk doel waarvoor het meer is gerealiseerd. Al acht jaar zoekt Rijkswaterstaat een oplossing. Die is inmiddels gevonden. Het meer moet met schoon, zout en voedselarm water uit de Oosterschelde worden doorgespoeld. In combinatie met een lichte getijdenwerking heeft de blauwalg geen schijn van kans meer. Rijkswaterstaat beschrijft dit scenario als 'de beste optie' in een milieueffectrapportage, die eind vorig jaar verscheen.

Ontsporing

Vanuit natuuroogpunt is verzilting een goede ontwikkeling, zegt Gijs van Zonneveld van de Zeeuwse Milieufederatie (ZMF). "De situatie zoals die nu is, met geïsoleerde zoetwaterbekkens, is onnatuurlijk. Daardoor krijg je ontsporing, zoals de explosieve groei van blauwalg. Ga je over op zout water, dan keer je terug naar hoe het oorspronkelijk was. Zout water past veel beter in de delta waarvan het meer onderdeel uitmaakt."

Voor verzilting is maatschappelijk draagvlak nodig. Met concrete projecten kan steun worden verkregen, menen verschillende organisaties waaronder ZMF. Op dit moment voert ZMF met het Wereldnatuurfonds en de Nederlandse Oestervereniging experimenten uit, waarbij zout water wordt ingelaten. "We bekijken het effect daarvan op de natuur. Als dit positief uitpakt, hopen we dat dit het verziltingsproces versnelt",

Blauwalg in de haven van Roosendaal.

aldus Van Zonneveld. Ook de recreatiesector heeft baat bij verzilting, als dat betekent dat de blauwalg verdwijnt. Volgens Bert Post, regiomanager Brabant bij Recron (organisatie voor recreatieondernemers), past dit goed binnen een breder plan om recreatie voor de West-Brabantse kust aantrekkelijker te maken. "Ondernemers met een camping of jachthaven werken nu vaak solitair, maar kunnen door samenwerking West-Brabant op de kaart zetten. Daarvoor worden nu initiatieven ontwikkeld. Een aantrekkelijk Volkerak Zoommeer, zonder blauwalg, draagt zeker bij aan de ontwikkeling van de waterrecreatie in de regio", aldus Post.

Afhankelijk

De landbouw heeft een ander belang. Duiden agrarische ondernemers in Brabant, Zeeland en Zuid-Holland – akkerbouwers, fruitteilers en bollenteilers – zijn afhankelijk van zoetwater uit het meer. "Het Volkerak Zoommeer is na het IJsselmeer de grootste zoetwaterbuffer van Nederland", zegt Carla Michielsen, waterspecialist bij landbouworganisatie LTO Nederland. "Zo'n drieduizend landbouwbedrijven, onder meer in West-Brabant, zijn hierop aangewezen. Vijfduizend tot zesduizend bedrijven, bijvoorbeeld in het Westland en op Voorne-Putten, zijn via andere watergangen indirect afhankelijk van het meer." Voor deze agrariërs is een alternatief noodzakelijk, zegt Michielsen. "Zonder zoetwatervoorziening kunnen ze niet functioneren. Wat heel onwenselijk is, want plantaardige bedrijven zijn belangrijk voor de regionale economie." De landbouw eist dan ook garanties over een alternatief. Michielsen: "Het zout maken van het meer is onomkeerbaar. Je moet zorgvuldig omgaan met de gevolgen. Wij hebben begrip voor de keuze voor zout, maar de afspraken over zoet water moeten wel worden nagekomen. Het duurt allemaal

al erg lang, dat schept onzekerheid. Onze voorwaarden zijn bekend. Het is nu zaak dat overheden de koers vasthouden en beloften nakomen."

Werk aan de winkel

Het duurt nog zeker vijf jaar voor de blauwalg definitief uit het Volkerak Zoommeer kan worden verjaagd. Tot die tijd is er nog heel wat werk aan de winkel, onder meer op geldgebied. Rijkswaterstaat moet nog enkele berekeningen maken om de kosten van het zout maken in combinatie met de zoetwatervoorziening nauwkeuriger neer te zetten. De kostenverdeling wordt dit najaar besproken. Het rijk betaalt een groot deel van de € 150 tot € 200 miljoen die de operatie kost, maar verwacht dat partijen als gemeenten en agrarische sector ook een bijdrage leveren. Is de planvorming eenmaal rond, dan staat de nodige arbeid te wachten. Zo moet een nieuwe sluis worden gebouwd om zout water vanuit de Oosterschelde te laten binnestromen. De Volkeraksluizen bij Willemstad worden verbouwd. Er moet een pijpleiding komen, die zoet water vanuit West-Brabant naar Tholen en St. Philipsland vervoert. Ook een extra zoetwateraanvoer van het Hollandsch Diep naar West-Brabant moet tot stand worden gebracht. De bedoeling is dat het hele project in 2015 is uitgevoerd.

Ook Gedeputeerde en Provinciale Staten van Noord-Brabant zijn nauw betrokken. Gedeputeerde Onno Hoes: "Vanuit de staten én de regio is steeds aangegeven belang te hechten aan de verzilting van het Krammer Volkerak om het leefklimaat te verbeteren. Tegelijkertijd moet de zoetwatervoorziening voor de agrarische sector gegarandeerd zijn." ◀

Meer informatie op
www.brabant.nl/blauwalg